

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

THE STUDENT SUPPORT SYSTEM OF SECONDARY SCHOOLS
IN SA KAEO PROVINCE

อมรรัตน์ ใจโธสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสระแก้ว

อมรรัตน์ ใจใสสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสระแก้ว
The Student Support System of Secondary Schools in
Sa Kaeo Province

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวอมรรัตน์ ใจไธสง

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

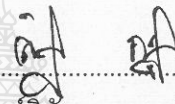
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

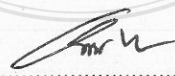
 ประธานกรรมการ
(อาจารย์ลินฐฎา กุญชรินทร์, Ph.D.)

 กรรมการ
(ศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทสุมิตร สุวรรณ, ค.ด.)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

 คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่..26..เดือน..ตุลาคม... พ.ศ. 2565..

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวอมรรัตน์ ใจใสสง
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 269 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า มีการรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า มีการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นรายบุคคล (3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน พบว่า มีการจัดโครงการ และกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพในการแก้ไขปัญหา และ (5) ด้านการส่งต่อ พบว่า นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว มีการติดตามผลการส่งต่อกับครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

Thesis Title	The Student Support System of Secondary Schools in Sa Kaeo Province
Name – Surname	Miss Amornrat Jaithaisong
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Associate Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2022

ABSTRACT

This research aimed to: 1) investigate the actual state and the desirable state of the student support system of secondary schools in Sa Kaeo province, and 2) explore the guidelines for the development of the student support system of secondary schools in Sa Kaeo province.

The research samples consisted of: 269 teachers in secondary schools, and the key informants included six secondary school administrators in Sa Kaeo province. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI_{Modified}), and content analysis for the qualitative study.

The research results revealed that: 1) the overall actual state of the student support system in secondary schools was at the moderate level, and the overall desirable state was at the high level, and 2) the guidelines for the development of a student support system for school administrators consisted of five areas: (1) in terms of knowing students individually, it indicated that information on various aspects of students was systematically gathered, (2) in terms of student screening, it demonstrated that the student's data was analyzed individually, (3) in terms of the promotion and development of students, it indicated that there were projects and activities to promote and develop students in accordance with the needs of learners, (4) the prevention and problem solving appeared to be close assistance to students in at-risk groups and problem groups by using the Professional Learning Community (PLC) process to solve the problems, and (5) on the referral aspect, it revealed that the students who were referred received the correct and prompt assistance, and the results of referrals were continuously followed up with advisors and guidance counselors.

Keywords: student support system, secondary schools, Sa Kaeo province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ลินฐฎา กุญชรินทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลา มาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาการสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม ดร.วิษณุ เปรี้ยวนัม ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา และ นายณัฐพันธ์ ดิศเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมาบข่า ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ที่ได้ ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณครูทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในการนำความรู้มา ประยุกต์ใช้อ้างอิงกับงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้สอนและให้คำแนะนำกับ ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่ บิดา มารดา และครูอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน และญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ

อมรรัตน์ ใจโฮง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.3 คำถามการวิจัย.....	12
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	12
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะ.....	13
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิดและทฤษฎีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	16
2.2 บริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว.....	35
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว.....	52
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	52
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	53
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว.....	57
1. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์.....	57
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	57
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	57
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	60
4.4 แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	70
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	77
5.2 การอภิปรายผล.....	79
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก - รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ภาคผนวก ค การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	111
ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรจำแนกตามโรงเรียน ปีการศึกษา 2565.....	42
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	52
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน.....	60
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว	61
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	62
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	64
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	65
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	67
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อ.....	69

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	14
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนสูญเสียโอกาสในการพัฒนาศักยภาพให้สมบูรณ์ตามช่วงวัย แต่จากรายงานการศึกษา พบว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) นักเรียนต้องปรับเวลา สถานที่ และวิธีการเรียนใหม่ 2) นักเรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลการเรียน 3) นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติน้อยลง และไม่สามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน และสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการเรียนจากการปฏิบัติจริง 4) นักเรียนและผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ 5) การเรียนออนไลน์ ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน และ 6) นักเรียนเหนื่อยล้าเนื่องจากต้องมีการเรียนชดเชยเวลาที่ขาดหายไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้จัดทำนโยบาย 7 วาระเร่งด่วน (Quick Win) เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา และปัญหาความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการศึกษา ในข้อที่ 1 กล่าวถึง ความปลอดภัยของผู้เรียน โดยจัดให้มีรูปแบบวิธีการหรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการป้องกันคุ้มครองความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่างๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม สืบเนื่องถึงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย 1) เร่งสร้างสถานศึกษาปลอดภัยเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และภัยอื่นๆ โดยมีการวางมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรในสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดโครงการโรงเรียน Sandbox : Safety zone in school (SSS) หรือการจัดกิจกรรม Safety School Success จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ การจัดการความรุนแรงเกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ และเพศ เป็นต้น 2) เร่งพัฒนาบรรจู้ตัวชี้วัดเรื่องความปลอดภัยให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาและหน่วยงานทุกระดับ และ 3) เร่งพัฒนาให้มีหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่มีโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังอย่างชัดเจนในทุกส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย ประกอบด้วย

- 1) ดำเนินการสำรวจและติดตามเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน เพื่อนำเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนารอบด้าน มีคุณภาพตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) มุ่งแก้ปัญหาคนพิการในวัยเรียนที่ไม่ได้รับการศึกษา เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยกำหนดตำแหน่ง (ปักหมุด) บ้านเด็กพิการทั่วประเทศ
- 4) ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนห่างไกลกันดารได้มีโอกาสเรียนรู้ในยุคโควิด โดยการสร้างความพร้อมในด้านดิจิทัลและด้านอื่นๆ และ
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น

นอกจากการพัฒนาทางด้านวิชาการแล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารครูทุกคน ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมและทันสมัย ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุขและปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน ที่โลกต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน และเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้า หรือที่เรียกว่าเป็นยุค VUCA World หรือโลกแห่งความผันผวน เช่น สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของภาครัฐโดยต้องปรับเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะชีวิต และเพื่อเป็นการส่งเสริมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาให้คุณภาพตามวัตถุประสงค์ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา และการปฏิบัติหน้าที่ของครูในสถานศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ตามแนวทางทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อ

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร ได้แก่ ครูในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2565 จำนวน 893 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

(2.1) ครู จำนวน 269 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 14 แห่ง ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ทำการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

(2.2) ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ที่ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

5.1.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) การคัดกรองนักเรียน คือ การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ เป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นกลับมาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา คือ การจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (YC) การเรียนซ่อมเสริม กิจกรรมให้ความรู้และต่อต้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย มีการติดตามช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีการดำเนินการให้มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

5) การส่งต่อ คือ การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้างภายในโรงเรียน เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือหรือพัฒนาเป็นพิเศษ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

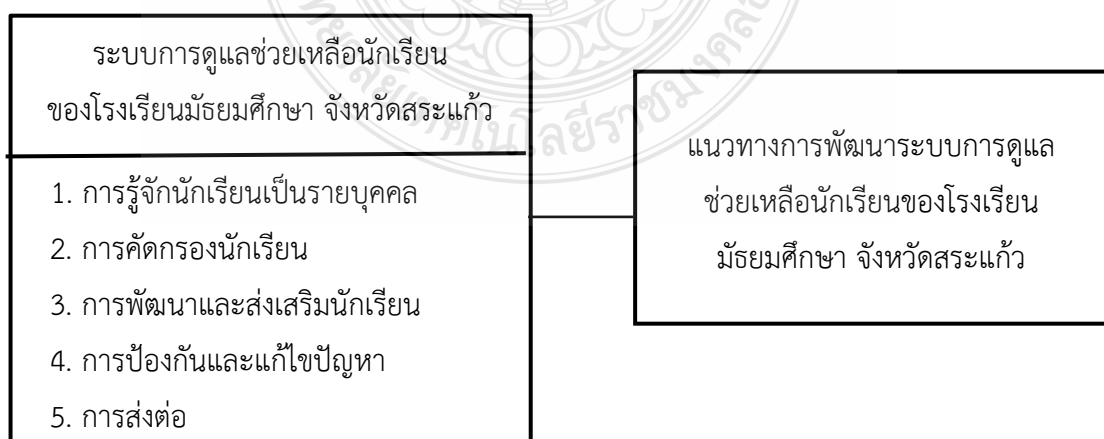
5.1.2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือขั้นตอนวิธีการในการนำไปพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระแก้ว ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

5.1.3 ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระแก้ว

5.1.4 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระแก้ว จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนท่าเกษมพิทยา โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โรงเรียนวังหลังวิทยาคม โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม โรงเรียนวังไพรวิทยาคม โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร โรงเรียนอรัญประเทศ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมิ่งคลาสิก โรงเรียนชัยม่วงวิทยา โรงเรียนตาพระยา และ โรงเรียนทัพราชวิทยา

5.1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระแก้ว หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 มีสถานศึกษาในการกำกับดูแล จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนท่าเกษมพิทยา โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โรงเรียนวังหลังวิทยาคม โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม โรงเรียนวังไพรวิทยาคม โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร โรงเรียนอรัญประเทศ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมิ่งคลาสิก โรงเรียนชัยม่วงวิทยา โรงเรียนตาพระยา และ โรงเรียนทัพราชวิทยา

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำผลของการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและวางแผน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.7.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ได้แนวทางการส่งเสริม พัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.2 ความเป็นมาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.3 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.4 ประโยชน์ที่ได้รับของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.6 องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.7 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 บริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีนักวิชาการให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลนั้นๆ สามารถตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่นเดียวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็เพื่อเป็นการส่งเสริมการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการดังกล่าวต้องมีการประสานงาน ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน ดังนั้น กระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนมีส่วนร่วมสำคัญยิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงาน

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารมีส่วนร่วม

อัจฉรา สอนโว (2560) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของการเป็นคนดี โดยมีบุคลากร 5 ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เครือข่ายผู้ปกครองและนักเรียน ตาม 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อภายในและภายนอก

จันทร์ฉาย ไทรัตน์ (2561) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากทางโรงเรียน

นิฎพัทธ์ ดิษเจริญ (2565) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการส่งเสริมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนชัดเจน มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีหลักฐานการทำงานสามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมือใกล้ชิดกับครูหรือบุคคลภายนอก ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) การส่งต่อ

2.1.2 ความเป็นมาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ความสามารถด้านต่างๆ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ตลอดจนมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาไปอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความเจริญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การสื่อสาร เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ได้นั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหามากมาย ที่เกิดขึ้นกับ

ผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เพราะความเจริญดังกล่าวข้างต้นนำมาซึ่งปัญหาการ แข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาสังคม อาชญากรรม การว่างงาน การแพร่ระบาดของสารเสพติด เป็นต้น มีผลต่อครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน หรืออื่นๆ เป็นผลเสียทั้งต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของตนเอง ครอบครัว ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู อาจารย์ทุกคนในโรงเรียน เพราะครูอาจารย์ประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา เป็นแกนนำที่สำคัญของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นในด้านวิชาการ และด้านความประพฤติ โดยมอบ ความรัก ความเมตตา กรุณาต่อศิษย์ และมีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของเยาวชน เพื่อให้เขาเหล่านั้นเจริญเติบโต งอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมสืบไป บทบาทของครูที่กล่าวมานั้นคงมิใช่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ และได้ดำเนินการ มานานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็น ปุชนิยบุคคล แต่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบ ที่มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ความสำเร็จของงานย่อม เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคม (กรมสามัญศึกษา, 2544)

2.1.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2544) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้

2 ข้อ ดังนี้

1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบ หรือรับการประเมินได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการ จัดตั้งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1) เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการ และ เครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้

2) เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ปรับตัวอุปสรรคใหม่ ดังนี้

(3.1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ

(3.2) เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ จะเห็นได้ว่าเดิมกรมสามัญศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้เพียง 2 ข้อ ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพิ่มเติมเป็น 3 ข้อ โดยเพิ่มในส่วนของผลที่จะได้รับการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการปรับเหลือเพียง 2 ข้อ

2.1.4 ประโยชน์ที่ได้รับของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2544); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้สรุปได้ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างรอบด้าน
- 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

2.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มีดังต่อไปนี้

- 1) ทีมนำและทีมประสาน อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา รองผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย รวมทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินการหรือร่วมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกันและมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญในการดำเนินความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ในเรื่องนี้เอื้อประโยชน์นักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อจิตวิทยาการแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรมีการจัดทำ

6) ผู้ปกครองและเครือข่ายร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคม มีการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็งจริง

สายสมร ยุวนิมิ (2545) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้สำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1) ผู้บริหารและผู้ช่วยทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบนักเรียนและให้การสนับสนุนการดำเนินการหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม

2) ครูทุกคนและผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักในความสำคัญมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนทุกด้าน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคนต้องมีการประสานงานกัน มีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยที่ครูทุกคนให้ความร่วมมือ รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการดูแลช่วยให้การศึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียนทั้งผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่ายช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินการหรือร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักในการช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดี

3) คณะกรรมการและคณะทำงานต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด มีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยทักษะการศึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

วนิดา ชนินทยุทวงศ์ (2544) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า

1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่ายควรตระหนักถึงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินการ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้เอื้อต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

นนทรัธน์ เกื้อหนุน (2553) สรุปไว้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทุกฝ่ายต้องร่วมมือประสานสัมพันธ์กัน ผู้ปกครอง คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ เพื่อความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง

ชุตินาถ ถาวรแก้ว (2559) สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ครูที่ปรึกษาทุกฝ่าย ต้องร่วมมือประสานสัมพันธ์กัน ผู้ปกครอง คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ รวมทั้งการอบรม

ให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องเพื่อความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง

2.1.6 องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ แต่ละองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธี เครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งโรงเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ยังได้กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานจำเป็นของครูที่ปรึกษา ควรใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

(1) ข้อมูลด้านความสามารถ

(1.1) การเรียน

(1.2) ความสามารถพิเศษหรือความอัจฉริยะ

(2) ด้านสุขภาพ

(2.1) ร่างกายหรือความพิการ

(2.2) จิตใจ พฤติกรรม

(3) ด้านครอบครัว

(3.1) เศรษฐกิจ

(3.2) การคุ้มครองสวัสดิภาพ

(4) ด้านสารเสพติด

(5) ด้านความปลอดภัย

(6) พฤติกรรมทางเพศ

(7) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวว่า ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลควรมีข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปเอกสาร เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล และครูที่ปรึกษาผู้รู้จักนักเรียนเป็นเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูคนอื่นๆ หรือของนักเรียน ระเบียบสะสมเป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและไม่ให้ผู้อื่นเกี่ยวข้อง หรือ

เด็กอื่นๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้ที่ครูระเบียบนสะสมให้เรียบร้อย ระเบียบสะสมควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อระเบียบสะสมไปยังครูที่ปรึกษาคนต่อไป หรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่องจนจบ 6 ปีการศึกษาก็ได้

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนพฤติกรรม การปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะช่วยนักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้ทำขึ้น ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงตรงจำนวนข้อไม่มาก คณะจัดทำของ กรมสุขภาพจิต โดย แพทย์หญิง พรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้า เพื่อการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบประเมินและหาเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทย แบบประเมินพฤติกรรมเด็กมี 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครองประเมินนักเรียน และชุดที่นักเรียนประเมินตนเอง ทั้ง 3 ชุดมีเนื้อหาและจำนวนข้อเท่ากัน คือ 25 ข้อ โรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ปกครองความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตน 1 เดือน ซึ่งถ้าหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุดพร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลออกมา การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็กครูที่ปรึกษาต้องได้รับการอบรมวิธี เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะในการใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสม และแบบประเมินพฤติกรรมเด็กพอเพียง หรือเกิดกรณีที่ต้องการข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่มุ่งกับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน คัดกรองนักเรียนให้คำปรึกษาและวางแผนกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง

กลุ่มมีปัญหา มักมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและก่อปัญหาขึ้นมากมาย ครูที่ปรึกษาที่มีข้อมูลนักเรียนมากพอที่จะสามารถจัดกิจกรรมป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และได้อย่างทันท่วงทีต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวถึง วิธีนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นมีวิธีการ ดังนี้

1) การสังเกต

- (1) สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน
- (2) สังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน

2) การสัมภาษณ์

- (1) สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1.1) ผู้เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชาหรือ

เพื่อนครู และเพื่อนนักเรียน

(1.2) ผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ญาติใกล้
นักเรียน และเพื่อนบ้าน

(2) สัมภาษณ์ตัวนักเรียนเอง

(2.1) การเยี่ยมบ้าน

(2.2) เยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียน ได้ทราบ
ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ/สังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ทศนคติหรือค่านิยมของคนในครอบครัว

(2.3) เยี่ยมบ้านเพื่อพบบุคคลอื่นๆ ในครอบครัว

(3) ศึกษาข้อมูล

(3.1) ศึกษาข้อมูลจากผลงานของนักเรียน แบ่งออกเป็น

(3.1.1) จากผลงานการเขียน ได้แก่ อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน

(3.1.2) จากชิ้นงาน ได้แก่ สมุดทำงาน/แบบฝึกหัด งานฝีมือ/
สิ่งประดิษฐ์ โครงการงาน

สิ่งประดิษฐ์ โครงการงาน

(3.2) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารหลักฐานอื่นๆ ได้แก่

(3.2.1) ระเบียบสะสม

(3.2.2) การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี

(3.2.3) บันทึกสุขภาพจากแพทย์

(3.2.4) บันทึกการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน

(3.2.5) บันทึกสรุปการสำรวจ เพื่อคัดแยกความพิการ/ความ

บกพร่อง

(3.2.6) บันทึกสรุปการสำรวจความสามารถพิเศษ 10 แวด

(3.2.7) บันทึกสรุปการสำรวจนักเรียนด้อยโอกาส

(4) ทดสอบ

(4.1) แบบทดสอบที่สถานศึกษาสร้างขึ้น

(4.2) แบบทดสอบระดับชาติ

(4.3) แบบทดสอบมาตรฐาน

นันทรัตน์ เกื้อหนุน (2553) สรุปไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการ
ส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ชุตินาถ ถาวรแก้ว (2559) สรุปไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับ

ตัวนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง เช่น ระเบียบสะสม อันจะนำไปสู่การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ดังนั้น สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) การคัดกรองนักเรียน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครู ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มมีปัญหา การคัดกรองจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

(1) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

(2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากถิ่นขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนด้านลบ

(3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมในด้านลบ

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะมิให้นักเรียนรับรู้ได้ว่า ตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมใด หรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีก ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้บุตรหลานของตน ถูกจัดอยู่ในกลุ่มผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนในภายหลังก็ได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.15-18) ได้แบ่งการคัดกรองนักเรียนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

(1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

(2) กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์/ มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไข้ปัญหา กรณีการจัดกลุ่ม

นักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวว่า ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาต้องระมัดระวังอย่างยิ่ง หากนักเรียนถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่น แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนเองมีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบปัญหาใดก็เพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนนักเรียนอีกด้วย การคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งต้องระมัดระวังในการสื่อสารที่ให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณครูหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มผิดปกติ หากแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา การคัดกรองนักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำแนกกลุ่ม เป็นการจำแนกตามนักเรียน โดยยึดถือเกณฑ์การคัดกรองที่บุคลากรของโรงเรียนร่วมกับนักเรียน จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาทราบพฤติกรรมและแนวโน้มของพฤติกรรมนักเรียนที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาสามารถวางแผนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาควรแจ้งผลการคัดกรองนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และต้องแจ้งด้วยวิธีที่เหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านเสพติดหรือเคยใช้สารเสพติด เช่น ฝิ่น ยาบ้า หรือสารเสพติด เสี่ยงต่อเพศสัมพันธ์ คือ มีลักษณะการจับคู่อยู่ด้วยกันอย่างชัดเจนหนีเรียน ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล

นันทรัตน์ เกื้อหนุน (2553) สรุปไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจัดทำขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ชุตินาถ ถาวรแก้ว (2559) สรุปไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้รับมาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองตามสถานศึกษาได้จัดทำขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3) การส่งเสริมนักเรียน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดการส่งเสริมพัฒนานักเรียนว่าเป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่ปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนมีความคาดหวังต่อไป การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนิน แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

(1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม ห้องเรียน โดยจัดให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดังครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การรู้ของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมกิจกรรม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียน ส่งเสริมความสามารถป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมมีดังนี้

(1.1) กำหนดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนในการจัดกิจกรรม

(1.2) โรงเรียนจัดแนวทางการจัดกิจกรรมหรือมีคู่มือ แต่ครั้งมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสอดคล้องกับนโยบาย ครูที่ปรึกษาก็ดำเนินงานตามนั้น แต่ให้มีความยืดหยุ่นกับกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย

(1.3) วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

(2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) เป็นการพบกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง การประชุมผู้ปกครองจะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา แนวการจัดกิจกรรม ประชุมครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้ ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มิใช่การรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้น สิ่งที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมครู ก็คือ

(2.1) การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุม โดยเฉพาะ ข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

(2.2) การสื่อสารครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนหรือจะเป็นการส่วนตัวก็ตาม ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนด้วยความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

(2.3) การจัดกิจกรรมในการประชุมการที่จะให้ผู้ปกครอง ต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคย มีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น

(2.4) การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ ดังนี้

(2.4.1) เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง

(2.4.2) เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

(2.4.3) เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการประชุมให้สอดคล้องกับผู้ปกครองในครั้งต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.19-22) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น ความภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนมีคุณภาพที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กรมสุขภาพจิต (2544, น.155-161) ได้อธิบายการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ดังนี้ กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย สำคัญคือ การที่คนเรามาอยู่ร่วมกัน พื้นฐานการสร้างสัมพันธ์ภาพและปรับตัวให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข วัตถุประสงค์ของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย คือ เพื่อให้ครูและนักเรียนรู้จักกัน รวมทั้งเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักกันและกันมากขึ้น การดำเนินการให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตนเอง เช่น ชื่อจริง ชื่อเล่น

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้อธิบายว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ช่วยเป็นการป้องกันมิให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ

นันทรัตน์ เกื้อหนุน (2553) สรุปไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง สนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนอยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหากลายเป็นนักเรียนมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

ชุตินาถ ถาวรแก้ว (2559) สรุปไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ เป็นการป้องกันมิให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ เป็นการป้องกันมิให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่โรงเรียน หรือชุมชนคาดหวัง

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียน มีหลายวิธี ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ และการติดตามดูแลช่วยเหลือ ครูควรจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบบันทึกการให้คำปรึกษา แบบบันทึกผลการประสานและช่วยเหลือนักเรียน แบบบันทึกการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจใช้วิธีการลงโทษเพื่อให้ตระหนักถึงความผิดที่ได้กระทำ หรืออาจใช้วิธีการเห็นอกเห็นใจ ประนีประนอม ให้กำลังใจหรือเสริมแรง เพื่อให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้นนักเรียนประพฤติปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงจะสามารถแก้ไขพฤติกรรมนั้นได้อย่างยั่งยืน การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรม ครูที่ปรึกษาจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน สภาพชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชนด้วย และข้อมูลที่ครูที่ปรึกษาพึงตระหนักอย่างยิ่ง คือ การรักษาความลับของนักเรียน เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือ ต้องขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยต้องไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียน กระบวนการป้องกันแก้ไขวิกฤตการณ์รุนแรงให้กับนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัยด้วยวิถีประชาธิปไตย โดยใช้วิธีการเสริมแรงจนใจใฝ่สำเร็จ ให้รักและเห็นคุณค่าในตัวเอง สร้างนิสัยใฝ่อนาคต ลดอคติ ดูแลเอาใจใส่อย่าง

ทั่วถึงและเท่าเทียม ปกป้องสิทธิในการแสดงความคิดเห็น ปรับระบบและขยายเวลาจัดกิจกรรมและ
บริการในโรงเรียน ขจัดจุดอ่อนแหลมเสี่ยงภัย พัฒนาระบบการแนะแนวและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วม
ของทุกส่วนของสังคมให้เข้มแข็ง จริงจัง

ขั้นตอนที่ 2 เรียนรู้และเฝ้าระวังสัญญาณเตือนภัย โดยใช้วิธีการอบรมพัฒนา
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่ส่งสัญญาณเตือนภัย และแนวทางการเฝ้าระวัง ยับยั้ง ป้องกัน
กำหนดแผนงาน ขั้นตอน วิธีปฏิบัติเพื่อจัดการกับสัญญาณเตือนภัย

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการยับยั้ง ช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งสัญญาณก่อเหตุรุนแรง
ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมที่การใช้ความรุนแรง
จัดโปรแกรมฝึกทักษะ ลดความขัดแย้งให้นักเรียนกลุ่มจัดทำแผนแก้ไขปัญหาฉุกเฉิน รณรงค์ให้
ผู้ปกครองและบุคคลใกล้ชิดเด็กได้รับการเอาใจใส่และสื่อกระตุ้นความรุนแรงให้อยู่ในที่มืดซิด

ขั้นตอนที่ 4 เตรียมการยับยั้งแทรกแซงระหว่างเกิดเหตุวิกฤต (การขู่วางระเบิด
การใช้อาวุธ การวางเพลิง การต่อสู้ทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก การล้วงละเมิดทางเพศ) โดยใช้วิธี
กำหนดมาตรการ ขั้นตอน การอพยพเคลื่อนย้ายนักเรียน อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการประสานการ
ปฏิบัติรับมือเหตุวิกฤต วางระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
จัดระบบรักษาความปลอดภัยกรณีฉุกเฉิน ฝึกซ้อมปฏิบัติการฉุกเฉิน

ขั้นตอนที่ 5 การจัดการกับสถานการณ์หลังเหตุวิกฤต โดยใช้วิธีร่วมศึกษาเข้าใจ
ปฏิกิริยาของบุคคล เมื่อเผชิญความเครียด ความกลัว และการสูญเสีย ช่วยเหลือผู้ปกครอง เข้าใจ
ปฏิกิริยาของบุตรหลานต่อเหตุการณ์รุนแรงและการปลอบขวัญ ช่วยเหลือให้การบำบัดสภาพจิตใจนักเรียน
ช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้ายจากเหตุการณ์รุนแรงและครอบครัว

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) อธิบายว่า มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ให้กับนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ

(1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น เป็นการให้การช่วยเหลือเพื่อผ่อนคลายให้ลด
น้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนโดยมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไป
ในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องสร้างความไว้วางใจกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิด
ความไว้วางใจ กล้าที่พูดคุย เพื่อครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

(2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา กรมสามัญศึกษามีแนวทางการ
จัดกิจกรรม 5 แนวทาง คือ

- (2.1) การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- (2.2) การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม
- (2.3) การใช้กิจกรรมในห้องเรียน

(2.4) การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

(2.5) การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

ส่วน กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอแนะรายละเอียดการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนไว้ ดังนี้คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน ไม่ใช่ในคาบเรียน โดยส่วนใหญ่จึงเป็นก่อนเข้าแถวหรือเวลาเย็นหลังโรงเรียนเลิกแล้ว การจัดกิจกรรมอาจเป็นชมรม เป็นโครงการ หรือเป็นงานของโรงเรียน โดยมีครูที่ปรึกษากับนักเรียนร่วมกับตัวนักเรียน และความตรงตามความต้องการของนักเรียนโรงเรียนควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกอย่างหลากหลาย ซึ่งนักเรียนกิจกรรมในฐานะสมาชิก หรือเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรม หรือเป็นผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา การที่โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้เพียงพอกับเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็จะอำนวยความสะดวกให้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและหากโรงเรียนมีเทคโนโลยีทันสมัย ก็จะจูงใจให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ นักเรียนเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม นักเรียนเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจในตนเอง จากการแสดงออกถึงความสามารถที่ตนมี รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางกิจกรรมในห้องเรียน เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ช่วยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีบทบาทในกลุ่ม และได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) จึงเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมในห้องเรียน วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในห้องเรียน คือ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้มีการเรียนรู้ที่เร็วขึ้นและนักเรียนจากการได้ทำกิจกรรมกลุ่มหรือได้ช่วยงานครูในห้องเรียน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาจับคู่ความสามารถ บุคลิกภาพ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันได้จริงและไม่มีหรือถูกข่มขู่ ถูกแกล้งจากเพื่อนที่ตนดูแล นักเรียนทั้งคู่ต้องสมัครใจที่จะจับคู่กันและยินดีหาหรือรับการดูช่วยเหลือจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ครูที่ปรึกษาต้องสังเกตพฤติกรรมของทั้งคู่ ช่วยเหลือกันได้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร รวมทั้งควรมีการสอบถามหรือให้คำแนะนำ การจับคู่การช่วยเหลือกันอย่างสม่ำเสมอ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน คือ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีจุดเด่นจุดแข็งในด้านต่างๆ ได้ดูแลช่วยเหลือเพื่อนที่ด้อยกว่า และนักเรียนได้เรียนรู้ เอื้อเฟื้อต่อกันและกัน รู้จักการให้และการรับด้วยไมตรี

กิจกรรมซ่อมเสริม เป็นการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูในระดับชั้นเดียวกันร่วมมือร่วมใจกันวางแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่อ่อนหรือเรียนรู้ช้า เรียนรู้เพื่อนครูที่ปรึกษาควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น เพื่อขอเรียนซ่อมเสริม วัตถุประสงค์ของกิจกรรมซ่อมเสริม คือ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่เรียนเพิ่มเติมจากครูประจำวิชาที่ตนเรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อน เพื่อให้นักเรียนรู้ตนเองในเรื่องการเรียน และเพื่อให้นักเรียนได้ใส่ใจการเรียนของตนเองมากขึ้น

กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ซึ่งครูที่ปรึกษาใช้ทักษะการสื่อสารและควรบอกถึงความรู้สึกห่วงใยของครูที่มีจากพฤติกรรมที่สังเกตเห็นแทนการแจ้งว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องใด เพื่อมิให้ผู้ปกครองเกิดความต่อต้านไม่พอใจโรงเรียน ครูที่ปรึกษาหรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง คือ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ตระหนักและมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบปัญหาของนักเรียนที่โรงเรียน

ชุดิมา ถาวรแก้ว (2559) สรุปไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง การเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและที่ปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหามา โดยไม่ปล่อยให้พลละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง การจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่หลากหลาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามาของนักเรียน ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (YC) การเรียนซ่อมเสริม กิจกรรมให้ความรู้และต่อต้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย มีการติดตามช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีการดำเนินการให้มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

5) การส่งต่อ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดว่า การส่งต่อ หมายถึง การป้องกันและแก้ไขปัญหามาของนักเรียนโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ในกรณีที่มีปัญหามาอยากต่อการช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาเร็วขึ้น การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา มี 2 ลักษณะ คือ

(1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาสู่ครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของนักเรียน

(2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อ การดำเนินการส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้เสนอแนวทางในการส่งต่อ ดังนี้ ป้องกันและแก้ไขปัญหามาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหามาของนักเรียนนั้น อาจมีบางกรณี

ที่ปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนั้นพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหาคงค้างอยู่ที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โต จนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

(1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่าย เป็นต้น

(2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กำหนดว่า การส่งต่อนักเรียนไปพบครูเพื่อการช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้

(2.1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิม ไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ

(2.2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมก็ไม่ให้ความร่วมมือใดๆ

(2.3) ปัญหาของนักเรียนเป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวกับความรู้สึก สภาพจิตใจ จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

ชุดิมา ถาวรแก้ว (2559) สรุปไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมนักเรียนต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว หากพบว่าปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือหรือพัฒนาเป็นพิเศษอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2.1.7 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

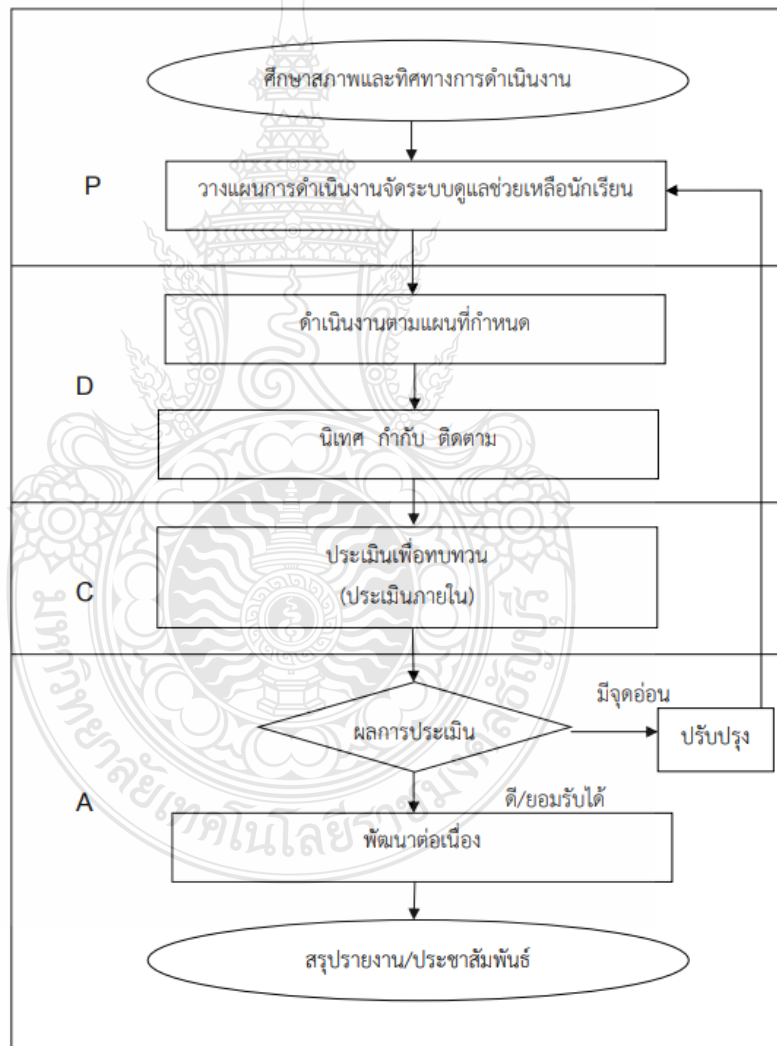
กระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องจัดการบริหารให้เป็นระบบ ซึ่งมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบตามวงจรคุณภาพของ เดมมิง (PDCA) เป็นฐานความคิด ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน (Act) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนปฏิบัติการ เป็นการเตรียมการและวางแผน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ วิเคราะห์ความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียน และจัดทำแผนปฏิบัติการ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการตามแผน เป็นการสร้างความตระหนักและความเข้าใจกับบุคลากรในโรงเรียนแล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมิน เป็นการกำกับติดตาม ประเมิน และรายงาน มีการประเมินผลเพื่อทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาให้ได้มาตรฐาน เป็นการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาใช้ปรับปรุง และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการจัดทำผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นตามแผนภาพที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น.42)

2.2 บริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว

2.2.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 ลำดับที่ 52 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดสระแก้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสระแก้ว สถานที่ตั้งปัจจุบัน เลขที่ 1991 หมู่ 2 ถนนสุวรรณศร ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว 27000 หมายเลขโทรศัพท์ 037-247904 เว็บไซต์ <http://spm-sk.go.th/>

สพม. สระแก้ว จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 14 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนท่าเกษมพิทยา โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โรงเรียนวังหลังวิทยาคม โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม โรงเรียนวังไพรวิทยาคม โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร โรงเรียนอรัญประเทศ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมังคลาภิเษก โรงเรียนชัยม่วงวิทยา โรงเรียนตาพระยา และ โรงเรียนทัพราชวิทยา

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 ดังนี้

ก. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)

ข. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พรบ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่น และ

ค. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับ ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
 - 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย
- ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- 1) กลุ่มอำนาจการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - (ก) ปฏิบัติงานสารบรรณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนาจการ
 - (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และยานพาหนะ
 - (ง) จัดระบบบริหารงาน การควบคุมภายใน และพัฒนาองค์กร
 - (จ) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจการ ผลงาน และบริการข้อมูลข่าวสาร
 - (ฉ) ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา
 - (ช) ดำเนินการเลือกตั้ง และสรรหากรรมการและอนุกรรมการ
 - (ซ) ประสาน ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพ
 - (ณ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีใช้งานของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

(ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2) กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

(ข) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณ

(ค) ตรวจสอบติดตามประเมินและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน

(ง) ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล

(ข) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา

(ค) ดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา

(ง) ดำเนินการวิเคราะห์ และปฏิบัติงานระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

(จ) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารการเงิน

(ข) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานบัญชี

(ค) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานพัสดุ

(ง) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารสินทรัพย์

(จ) ให้คำปรึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ และงานบริหารสินทรัพย์

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6) กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) วางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

(ข) ส่งเสริม สนับสนุนการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ

(ค) วิเคราะห์และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ย้าย โอน และการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(ง) ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือน การมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(จ) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ

(ฉ) จัดทำข้อมูลระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

(ช) ปฏิบัติการบริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องการออกหนังสือรับรองต่างๆ การออกบัตรประจำตัว และการขออนุญาตต่างๆ

(ซ) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อดำเนินงานวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการดำเนินคดีของรัฐ

(ฅ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินงานฝึกอบรมการพัฒนา ก่อนแต่งตั้ง

(ข) ดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน

(ค) ดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

(ง) ปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการลาศึกษาต่อ ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศหรือต่างประเทศ

(ฉ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

(ข) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

(ค) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา

(ง) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(จ) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

(ฉ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสื่อวัตกรรมการนิเทศทางการศึกษา

(ช) ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

(ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

(ข) ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(ค) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมข้อมูลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

(ง) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา

(จ) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(ฉ) ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพ อนามัย กีฬา และนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็ก และเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น

- (ข) ส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (ค) ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและส่งเสริมป้องกันแก้ไขและคุ้มครองความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- (ฅ) ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์
- (ง) ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม
- (ฉ) ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (ช) ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

9) หน่วยตรวจสอบภายใน ให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับหัวหน้าส่วนราชการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (ก) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตรวจสอบการเงิน การบัญชี และตรวจสอบระบบการดูแลทรัพย์สิน
- (ข) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตรวจสอบการดำเนินงาน หรือกระบวนการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับผลผลิตหรือเป้าหมายที่กำหนด
- (ค) ดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินการบริหารความเสี่ยง
- (ง) ดำเนินการอื่นเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในตามที่กฎหมายกำหนด
- (จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 นั้น เพื่อให้การดำเนินการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับภารกิจ ปริมาณ คุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา สอนองนโยบายของรัฐบาล ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ และสนับสนุนระบบงานกฎหมายและคดีของรัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 4 ประกอบคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการประชุม ครั้งที่ 8/2561 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2561 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศแก้ไข

เพิ่มเติมประกาศกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 1 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (10) ของข้อ 6 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 “(10) กลุ่มกฎหมายและคดี” ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 7(5) (ซ) แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (10) ของข้อ 7 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560

10) กลุ่มกฎหมายและคดี_ให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (ก) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย
- (ข) ดำเนินการสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
- (ค) ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับวินัยและการตรวจพิจารณาวินัย
- (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์
- (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์
- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
- (ช) ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีปกครอง คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีอื่นๆ ของรัฐ
- (ซ) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (ณ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อมูลและติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนางานกฎหมาย

และงานคดีของรัฐ

2.2.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว และสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบภายใต้หลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- 2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึง โดยเสมอภาคและเท่าเทียมเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร
- 3) ผู้เรียนผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึง โดยเสมอภาคและเท่าเทียม เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร
- 5) องค์กร ชุมชน สังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2.4 ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากร

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากร จำแนกตามโรงเรียน ปีการศึกษา 2565

โรงเรียน	จำนวน (คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สระแก้ว	4	171	175
ท่าเกษมพิทยา	2	42	44
วังน้ำเย็นวิทยาคม	5	177	122
วังหลังวิทยาคม	2	33	35
วังไพรวิทยาคม	1	19	20
วังสมบูรณ์วิทยาคม	3	48	51
คลองหาดพิทยาคม	3	61	64
อรัญประเทศ	5	124	128
คลองน้ำใสวิทยาการ	1	33	35
ร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว			
รัชมิ่งคลาภิเษก	1	24	25
ทัพพระยาพิทยา	2	69	71
ทัพราชวิทยา	2	46	48
ชัยม่วงวิทยา	1	23	24
ตาพระยา	1	83	84
รวมทั้งสิ้น	32	893	925

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

ปรมาภรณ์ สนธิ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560) ได้ศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และ 2) หาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การ

ดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 2) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โรงเรียนมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ถูกส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องรวดเร็ว

ณัฐนียา ห่องกระจก (2562) ได้ศึกษาวิจัย แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA และ 2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบ 84 รายการปฏิบัติ คือ องค์ประกอบที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 18 รายการ ได้แก่ การวางแผน จำนวน 5 รายการ การดำเนินงานตามแผน จำนวน 5 รายการ การติดตามประเมินผล จำนวน 2 รายการ และการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 6 รายการ องค์ประกอบที่ 2 การคัดกรองนักเรียน มี 14 รายการ ได้แก่ การวางแผน จำนวน 3 รายการ การดำเนินงานตามแผน จำนวน 4 รายการ การติดตามประเมินผล จำนวน 3 รายการ และการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 4 รายการ องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมนักเรียน มี 22 รายการ ได้แก่ การวางแผน จำนวน 4 รายการ การดำเนินงานตามแผน จำนวน 5 รายการ การติดตามประเมินผล จำนวน 7 รายการ และการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 6 รายการ องค์ประกอบที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา มี 14 รายการ ได้แก่ การวางแผน จำนวน 4 รายการ การดำเนินงานตามแผน จำนวน 4 รายการ การติดตามประเมินผล จำนวน 3 รายการ และการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 รายการ องค์ประกอบที่ 5 การส่งต่อ มี 15 รายการ ได้แก่ การวางแผน จำนวน 3 รายการ การดำเนินงานตามแผน จำนวน 4 รายการ การติดตามประเมินผล จำนวน 4 รายการ และการปรับปรุงแก้ไข จำนวน 4 รายการ และ 2) แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตามวงจรคุณภาพ PDCA ทั้ง 5 องค์ประกอบ 84 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 3.50

วิไล รัตนทิพย์ และ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2562) ได้ศึกษาวิจัย กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ 44 มาตรการ 58 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์มีดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขกลไกการวางแผนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาทักษะกระบวนการร่วมประสานเครือข่ายติดตามนักเรียน กลยุทธ์ที่ 5 สนับสนุนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถการป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน กลยุทธ์ที่ 7 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 8 หนุนเสริมและส่งเสริมการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 9 กำหนดนโยบายขยายขีดความสามารถส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ และการประเมิน ตรวจสอบ กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้จริงจนประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด

พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ย

การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ การส่งต่อนักเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุราชการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

รัชพล เทียงดี (2563) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 351 คน โดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน การสุ่ม ตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.67 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

รุ่งนภา สุขสำแดง (2563) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา และ 3) นำเสนอแนวทางแก้ปัญหาการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน และ 2) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า อายุ มีปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสบการณ์ในการทำงาน มีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกันทุกด้าน และ 3) แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ต้องมีการศึกษาและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ต้องจำแนกกลุ่มของผู้เรียน เป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน 4) ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีระบบการกำกับ ติดตามการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการส่งต่อ ต้องมีการร่วมมือกับเครือข่าย เช่น ครูแนะแนว หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานปกครองท้องถิ่น และชุมชน

วุฒิมิพงษ์ พันทิวา (2563) ได้ศึกษาวิจัย สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,185 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .44 - .83 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98 และปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .56 - .96 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ One-Way ANOVA และ t-test ชนิด independent Samples

ประภาวรินทร์ วิเชียรสรณ์ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ กลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทหาภาพอนาคตการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้การวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผลวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานทางการบริหารจัดการงานระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย คือ นักเรียนและผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ภาพอนาคตการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย คือ ควรมีการประชุมวางแผนและการกำกับติดตามประเมินผลให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็นแนวทางที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA

ณัฐพัชร์ ทะไร และ คีฤททธี ศีลาสาย (2564) ได้ศึกษาวิจัย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไพบุลย์ เด่นสว่าง และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัย แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูใน

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน หรือกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ คือ ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา จังหวัดกาญจนบุรีมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ครูมีเครื่องมือหลากหลายประเภทที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ โรงเรียนดำเนินการประชุมครู โดยยึดหลักการคัดกรองนักเรียนตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน คือ ครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียนมีการสำรวจและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน หรือกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ คือ ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา

ศิวา ขุนชำนาญ และ จรัส อติวิทยากรณ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัย การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jackson (2003) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านเขavnปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเองซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียน และประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเอง และงานวิจัยยังมี

ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์แนะแนวควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

The Calhoun School (2003) (อ้างถึงใน สุธิตา ภัคศิบุญ, 2548) ได้มีการนำระบบการให้คำปรึกษาไปใช้ในโรงเรียน โดยยึดหลักที่ว่า นักเรียนแต่ละคนก็จะมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ที่แตกต่างกัน จึงจัดให้มีครู หรือทีมที่คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง โดยครูที่ปรึกษาของนักเรียนจะได้มีโอกาสพบปะกับผู้ปกครองของนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง แต่จะมีความแตกต่างระหว่างนักเรียนระดับประถม และมัธยมในการทำหน้าที่ของครูที่ปรึกษา คือ นักเรียนระดับประถมจะมีครูที่ปรึกษาหรือทีมที่ปรึกษาเป็นครูประจำวิชาหรือครูประจำชั้นที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่นักเรียนระดับมัธยมจะมีการคละระดับชั้นเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนหลายระดับ ซึ่งนักเรียนสามารถร่วมกันเลือกครูที่ปรึกษาที่เขาต้องการมาดูแลได้ ครูที่ปรึกษาจะดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียน และในด้านสังคมความเป็นอยู่ รวมทั้งประสานงานระหว่างโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครองอีกด้วย

Fertman; Tarasevich and Hepler (2003) (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น.42-46) ได้ทำการวิเคราะห์ย้อนรอยข้อมูลผลลัพธ์ของโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติและการวิจัย ดังนี้ โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นโปรแกรมพื้นฐานสำหรับโรงเรียนในรัฐเพนซิลเวเนีย และในทุกรัฐของประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ และช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถอธิบายและเชื่อมโยงนักเรียนกับการให้บริการดูแลพฤติกรรมด้านสุขภาพต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ความสนใจในอุปสรรคต่างๆ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาสังคม อารมณ์ หรือสุขภาพจิต โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นโปรแกรมหนึ่งที่ เฟิร์ตแมน และคณะกล่าวถึงคือ โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของมาโซนิค (Masonic Model Student Assistance Program) เริ่มต้นในรัฐเพนซิลเวเนีย เมื่อปี ค.ศ. 1984 ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การเข้าชั้นเรียน สุขภาพ และพฤติกรรม เป็นต้น ทีมคณะทำงานหลักของโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของมาโซนิค ต้องผ่านการฝึกอบรมโดยเฉพาะในเรื่องการจัดการกับการใช้สารเสพติดและการติดสารเสพติด การซึมเศร้า การฆ่าตัวตาย และการกระทำรุนแรงในโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1) 1 ใน 4 ของเยาวชนอเมริกันมีลักษณะประาะบางในระดับมากที่สุด และอีก 1 ใน 4 มีลักษณะประาะบางต่อผลที่ตามมาทางลบในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคม และทาง

สุขภาพที่หลากหลาย ครอบครัวและเยาวชนมีปัญหาความยากจน ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามลำพัง เยาวชนมีความต้องการที่จะใช้บริการช่วยเหลือเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพ

2) โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งที่จะจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เข้าไปข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสังคม และพฤติกรรมด้านสุขภาพที่มีความเสี่ยงสูง โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถเชื่อมโยงเด็กและครอบครัวกับระบบการดูแลพฤติกรรมด้านสุขภาพ และจัดเตรียมกลไกสำหรับโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว และเยาวชนที่จะทำงานร่วมกันเพื่อขจัดอุปสรรคที่มีต่อการเรียนรู้ และทำให้นักเรียน 9 ใน 10 คน ที่ถูกส่งต่อ ได้รับการดูแลจากโปรแกรม และการให้บริการของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ที่ได้รับการแนะนำได้มากที่สุด และทำได้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลต่อนักเรียนอย่างเห็นได้ชัด คือ

(1) โดยภาพรวมซึ่งปรากฏในรายงานระดับชาติ พบว่า สัดส่วนของนักเรียนที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยผ่านโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีมากกว่าจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือผ่านโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) นักเรียนที่ถูกส่งต่อไปยังโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีพฤติกรรมการศึกษาเข้าชั้นเรียนดีขึ้น มีการพัฒนาด้านการเรียนดีขึ้นและเรียนจบตามหลักสูตร และปัญหาทางวินัยลดลง หลังจากได้รับการส่งต่อและการช่วยเหลือโดยโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะเห็นได้จากนักเรียน 2 ใน 3 คน มีพฤติกรรมการศึกษาเข้าชั้นเรียนดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักเรียนประมาณ 7 ใน 10 คน ที่ถูกส่งต่อมีการพัฒนาด้านการเรียนดีขึ้น และเรียนจบตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียน 2 ใน 3 คน ที่ถูกส่งต่อ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางบวก และลดปัญหาการถูกสั่งพักการเรียน

(3) พบความสัมพันธ์ในระดับสูง ระหว่างการใช้สารเสพติดของนักเรียนลดลงกับการที่โรงเรียนมีทีมคณะทำงานโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อรับการประเมิน สามารถเข้าถึงบริการบางบริการได้ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ครบทุกบริการที่แนะนำไป

Kosse (2007) ได้ศึกษาความสมบูรณ์ในการติดตามประเมินผลดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผลคะแนนเฉลี่ยด้านความสมบูรณ์ในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้านเปิดเผยให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสมบูรณ์ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลในส่วนของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พบว่า การดำเนินงานของคณะทำงานด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลกระทบในด้านบวกต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน กล่าวคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 23

ของความแปรปรวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในด้านบวกระหว่างความสมบูรณ์ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งยังพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และการจัดอันดับความสำคัญให้กับองค์ประกอบด้านการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน จากองค์ประกอบที่มีทั้งหมด 8 ด้าน

Williams (2008) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างส่วนเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณีศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความแตกต่างของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อสำรวจว่าโครงสร้างด้านการบริหารจัดการองค์กรแบบที่ขาดหายไป วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนจากภายนอก จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในส่วนของคุณภาพเชิงคุณภาพโดยใช้กลยุทธ์แบบเน้นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหลายๆ กรณีผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่า ความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผล และยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

จากเอกสารและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม นักเรียนที่ประสบปัญหาจะได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1.1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2565 จำนวน 893 คน

(1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2565 จำนวน 269 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ครู	893	269
รวม	893	269

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ทำการการวิจัย ดังนี้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิด และขอบเขตของการวิจัย

ขั้นที่ 3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

- ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- โดยใช้สูตร ค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

- เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
- $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
- n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้อ อยู่ที่ 1.00

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 6 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในจังหวัดสระแก้ว (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของปัญหา และหลังจากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค Cronbach (1987, p.161) (อ้างถึงใน พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561, น.61-65) มีค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .891

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

(5.1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

(5.2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการติดต่อขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Form และหากพบว่าโรงเรียนใดยังไม่ตอบแบบสอบถามออนไลน์ตามกำหนด ผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งจนได้รับแบบสอบถามเก็บได้ครบร้อยละ 100 ตามที่ต้องการ

(5.3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล แยกข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(6.1) แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงหาความถี่ และหาค่าร้อยละ

(6.2) แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 5 รูปแบบ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นในครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว เพื่อแสดงระดับความต้องการจำเป็นในด้านต่างๆ โดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ คือ

$$PNI_{Modified} = (I - D)/D$$

โดย I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดหรือสภาพที่พึงประสงค์ D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามต่อไป

ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเรียงค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน กำหนดลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 - 3 ถือได้ว่ามีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงตัวจากดัชนีมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความจำเป็นสูง ที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ในจังหวัดสระแก้ว ที่โรงเรียนได้รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 6 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

(2.1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(2.2) การคัดกรองนักเรียน

(2.3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน

(2.4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

(2.5) การส่งต่อ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวข้องกับแนวทางในการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

4) การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย แบบสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยนำผลการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการความจำเป็นในการเรียงค่าดัชนี PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย นำหัวข้อความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนีมาก ลำดับที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา ข้อเสนอแนะและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูล เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว กับผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ที่โรงเรียนได้รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 6 คน

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้

(5.1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

(5.2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ในจังหวัดสระแก้ว ที่โรงเรียนได้รับ รางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 6 คน

(5.3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบ สัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 269 คน จำนวนแบบสอบถาม 269 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบ 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
- 4.4 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรต่างๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้แทนตัวแปรดังกล่าวในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Degree of Success)
$PNI_{Modified}$	แทน	ดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Index ($PNI_{Modified}$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีจำนวน 269 คน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

		n = 269	
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	145	53.91
	ปริญญาโท	124	46.09
	ปริญญาเอก	-	-
	รวม	269	100.00
ประสบการณ์ทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	53	19.70
	5-10 ปี	91	33.83
	11 ปีขึ้นไป	125	46.47
	รวม	269	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 53.91 ปริญญาโทจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 46.09 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 33.83 และประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 46.47

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว เสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.2 - 4.7

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

(n = 269)

ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	สภาพปัจจุบัน ของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน			สภาพที่พึงประสงค์ ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{Modified}	อันดับ
1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	3.29	0.77	ปานกลาง	4.16	1.01	มาก	0.30	1
2) ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.21	0.78	ปานกลาง	4.13	1.06	มาก	0.29	2
3) ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	3.46	0.87	ปานกลาง	4.29	1.00	มาก	0.24	3
4) ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา	3.48	0.89	ปานกลาง	4.29	1.00	มาก	0.20	4
5) ด้านการส่งต่อ	3.48	0.89	ปานกลาง	4.11	0.98	มาก	0.18	5
รวม	3.38	0.84	ปานกลาง	4.20	1.01	มาก		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.38, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =3.48, S.D.=0.89) รองลงมา เป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.46, S.D.=0.87) และด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =3.21, S.D.=0.78)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=1.01) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.29$, S.D.=1.00) รองลงมา เป็นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.16$, S.D.=1.03) และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.98)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางในการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.18 ถึง 0.30 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (0.30) 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (0.29) 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (0.24) และด้านการส่งต่อ (0.18) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน			สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{Modified}	อันดับ
1. มีการใช้ระเบียบสะสมเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.19	0.59	มาก	4.30	0.98	มาก	0.35	2
2. มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล	2.42	0.55	น้อย	4.23	0.99	มาก	0.74	1
3. มีการใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.46	0.90	ปานกลาง	4.05	1.08	มาก	0.17	5
4. มีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.60	0.82	มาก	4.23	1.03	มาก	0.18	4
5. มีการใช้แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองเป็นรายบุคคล	3.49	0.90	ปานกลาง	4.02	1.06	มาก	0.15	6
6. มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) นักเรียนเป็นรายบุคคล	3.56	0.90	มาก	4.23	0.93	มาก	0.19	3
รวม	3.29	0.77	ปานกลาง	4.17	1.01	มาก	0.30	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.82) รองลงมา เป็นมีการใช้แบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.90) และมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.43$, S.D.=0.55)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.=1.03) เมื่อพิจารณารายข้อ ครูมีการใช้ระเบียบสะสมเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.98) รองลงมา เป็นมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.99) และมีการใช้แบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.02$, S.D.=1.06)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.15 ถึง 0.74 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล (0.74) รองลงมา ลำดับที่ 2 มีการใช้ระเบียบสะสมเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล (0.35) ลำดับที่ 3 มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นรายบุคคล (0.19) และครูมีการใช้แบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (0.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ
จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
ด้านการคัดกรองนักเรียน

ด้านการคัดกรองนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน			ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน			PNI _{Modified}	อันดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
7. มีการใช้ระเบียบสะสมเป็นแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	3.18	0.63	ปานกลาง	4.27	1.02	มาก	0.34	2
8. มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	3.47	0.92	ปานกลาง	3.98	1.09	มาก	0.15	5
9. มีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียนแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	3.44	0.92	มาก	4.02	1.10	มาก	0.16	4
10. มีการใช้แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	3.57	0.92	มาก	4.20	1.06	มาก	0.18	3
11. มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	2.41	0.57	น้อย	4.19	1.03	มาก	0.74	1
รวม	3.21	0.78	ปานกลาง	4.13	1.06	มาก	0.29	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.21, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูมีการใช้แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} =3.57, S.D.=0.92) รองลงมา เป็นมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =3.47, S.D.=0.92) และมีการใช้แบบ

ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =2.41, S.D.=0.57)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.13, S.D.=1.06) เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า มีการใช้ระเบียบสะสมเป็นแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} =4.27, S.D.=1.02) รองลงมา เป็นมีการใช้แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =4.20, S.D.=1.06) และการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =3.98, S.D.=1.09)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.15 ถึง 0.74 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน (0.74) รองลงมา ลำดับที่ 2 มีการใช้จัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล (0.34) ลำดับที่ 3 มีการใช้แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน (0.18) และมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (0.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	สภาพปัจจุบัน ของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน			สภาพที่พึงประสงค์ ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	อันดับ
12. มีแนวทางการจัดกิจกรรม โฮมรูม	3.62	0.91	มาก	4.29	0.94	มาก	0.19	4
13. มีแนวทางการจัดกิจกรรม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	3.58	0.88	มาก	4.35	0.98	มาก	0.22	2
14. มีแบบบันทึกและสรุปผล จัดกิจกรรมโฮมรูม	3.58	0.84	มาก	4.32	1.01	มาก	0.21	3

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ
จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	ของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน			ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน			PNI _{Modified}	อันดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
15. มีแบบบันทึกและสรุปผล จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียน	3.02	0.98	ปานกลาง	4.36	1.01	มาก	0.44	1
16. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถพิเศษ	3.52	0.76	มาก	4.10	1.09	มาก	0.16	5
รวม	3.46	0.87	ปานกลาง	4.29	1.00	มาก	0.24	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.87) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.91) รองลงมา เป็นมีแนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.88) และมีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.02$, S.D.=0.98)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.36$, S.D.=1.01) รองลงมา เป็นมีแนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.98) และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.10$, S.D.=1.09)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.44 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (0.44) รองลงมา ลำดับที่ 2 มีแนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (0.22) ลำดับที่ 3 มีแบบบันทึก

และสรุปผลจัดกิจกรรมโฮมรูม (0.21) และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ มีค่าความต้องการ
จำเป็นต่ำที่สุด (0.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ
จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

ด้านการป้องกันและ แก้ไข้ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	ของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน			ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน			PNI _{Modified}	อันดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
17. มีการจัดบริการให้ คำปรึกษาเบื้องต้น	3.60	0.93	มาก	4.26	0.96	มาก	0.18	4
18. มีการจัดให้มีกิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนนักเรียน ที่ปรึกษา (YC)	3.57	0.89	มาก	4.33	1.00	มาก	0.22	2
19. มีการจัดให้มีกิจกรรมเรียน ซ่อมเสริม	3.02	0.98	ปานกลาง	4.34	1.03	มาก	0.36	1
20. มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และต่อต้านยาเสพติด	3.56	0.85	มาก	4.30	1.03	มาก	0.21	3
21. มีการจัดโครงการส่งเสริม ประชาธิปไตย	3.51	0.78	มาก	4.08	1.09	มาก	0.16	5
22. มีการติดตามช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา	3.63	0.97	มาก	4.15	0.99	มาก	0.14	6
23. มีการดำเนินการให้มีความ ร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	3.45	0.84	ปานกลาง	3.95	0.99	มาก	0.14	7
รวม	3.48	0.89	ปานกลาง	4.29	1.00	มาก	0.20	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการติดตามช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.97) รองลงมา เป็นมีการจัดบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.93) และมีการจัดให้มีกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.02$, S.D.=0.98)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=1.00) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการจัดให้มีกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.34$, S.D.=1.01) รองลงมา เป็นมีการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (YC) ($\bar{X}=4.33$, S.D.=1.00) และมีการดำเนินการให้มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.99)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.14 ถึง 0.36 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดให้มีกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม (0.36) รองลงมา ลำดับที่ 2 มีการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (YC) (0.22) ลำดับที่ 3 มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และต่อต้านยาเสพติด (0.21) และมีการดำเนินการให้มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (0.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการ
จำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
ด้านการส่งต่อ

ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา	สภาพปัจจุบัน ของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน			สภาพที่พึงประสงค์ ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	อันดับ
24. มีการสรุปข้อมูลส่วนตัว ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.54	0.85	มาก	3.95	1.00	มาก	0.12	7
25. กรณีนักเรียนมีปัญหา ด้านสุขภาพร่างกาย มีการ ดำเนินการส่งต่อให้ครูพยาบาล	3.54	0.81	มาก	4.02	0.97	มาก	0.14	5
26. กรณีนักเรียนมีปัญหาด้าน จิตใจมีการดำเนินการส่งต่อให้ ครูแนะแนว	3.14	0.72	ปานกลาง	4.16	0.97	มาก	0.32	1
27. กรณีนักเรียนที่มีปัญหา ด้านพฤติกรรม มีการดำเนิน การส่งต่อให้ครูผู้เชี่ยวชาญ	3.55	0.73	มาก	4.19	0.97	มาก	0.18	2
28. กรณีนักเรียนมีปัญหา ด้านจิตใจที่ซับซ้อน มีการ ดำเนินการส่งต่อให้ผู้มีความรู้ เฉพาะทางบำบัดรักษาทางจิต	3.58	0.81	มาก	4.18	0.95	มาก	0.17	4
29. มีการดำเนินการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เพื่อส่งต่อนักเรียน ที่มีปัญหา	3.52	0.81	มาก	4.15	0.96	มาก	0.18	3
30. มีการติดตามนักเรียนที่ ถูกส่งต่อภายนอกทุกกรณีและ รายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ	3.61	0.80	มาก	4.12	0.17	มาก	0.14	6
รวม	3.48	0.89	ปานกลาง	4.11	0.98	มาก	0.18	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการติดตามนักเรียนที่ถูกส่งต่อภายนอกทุกกรณี และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.61$, S.D.=0.80) รองลงมา เป็นกรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจที่ซับซ้อน มีการดำเนินการส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางบำบัดรักษาทางจิต ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.81) และกรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจ มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.14$, S.D.=0.72)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.98) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.97) รองลงมา เป็นกรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจที่ซับซ้อน มีการดำเนินการส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางบำบัดรักษาทางจิต ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.95) และมีการมีการสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.95$, S.D.=1.00)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเรียงความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.12 ถึง 0.32 พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ กรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจมีการดำเนินการส่งต่อให้ครูแนะแนว (0.32) รองลงมา ลำดับที่ 2 กรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูผู้เชี่ยวชาญ (0.18) ลำดับที่ 3 มีการดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา (0.18) ตามลำดับ

4.4 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Question) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี ข้อที่มากที่สุด แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า เรื่อง มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล มีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดบทความสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และเก็บข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนทุกคน

“จัดประชุมครูและบุคลากร มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ ติดตามการเตรียมและใช้เอกสารต่างๆ อำนวยความสะดวกให้ครูโดยการจัดทำแบบประเมินในรูปแบบแอปพลิเคชัน ออนไลน์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“ติดตามงานจากหัวหน้าฝ่ายและผู้รับผิดชอบโครงการ ให้รายงานความก้าวหน้าของการใช้งานแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ประเมินผลการปฏิบัติของครูที่ปรึกษาโดยเชื่อมโยงกับข้อตกลงในการพัฒนางาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“จัดประชุมครูและบุคลากร มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ ประสานงานกับครูที่ปรึกษา ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานในการประชุมประจำเดือน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“เมื่อเปิดภาคเรียนจัดประชุมครูและบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ จัดทำคำสั่ง ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“ประชุมครูและบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จัดทำโครงการ กิจกรรมที่สนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำคำสั่งมอบหมาย ผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“เมื่อเปิดภาคเรียนจัดประชุมครูและบุคลากร จัดทำคำสั่ง ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

การสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เมื่อเปิดภาคเรียนผู้บริหารควรจัดประชุมครูและบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำโครงการ กิจกรรมที่สนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบ มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ อำนวยความสะดวกให้ครูโดยการจัดทำแบบประเมินในรูปแบบแอปพลิเคชัน ออนไลน์ มีการติดตาม ตรวจสอบ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และประเมินผลการปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับข้อตกลงในการพัฒนางาน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า เรื่อง มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดบทความสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในการคัดกรองนักเรียน

“มอบหมายครูแนะแนวและครูผู้รับผิดชอบ ให้คำแนะนำครูที่ปรึกษาในการใช้แบบประเมิน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“มอบหมายครูผู้รับผิดชอบโครงการ จัดให้มีแบบประเมินออนไลน์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“ให้ความรู้ครูบรรจุใหม่โดยใช้เทคนิคการโค้ช”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“ช่วยเหลือครูในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาหนัก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“ให้ครูส่งผลการคัดกรองและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ทุกภาคเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“มอบหมายครูผู้รับผิดชอบโครงการติดตามการดำเนินงานของครู”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

การสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายครูแนะแนวและครูผู้รับผิดชอบให้คำแนะนำครูที่ปรึกษาในการใช้แบบประเมินจัดให้มีแบบประเมินออนไลน์ ให้ความรู้ครูบรรจุใหม่โดยใช้เทคนิคการโค้ช ช่วยเหลือครูในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาหนัก ให้ครูส่งผลการคัดกรองและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ทุกภาคเรียน

3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า เรื่อง มีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดบทความสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูจัดทำแบบบันทึกและสรุปผลการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้อย่างครบถ้วน สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“ในสถานการณ์ปกติ ผู้บริหารและครูลงพื้นที่จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดประชุมออนไลน์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุก 1 ภาคเรียน มอบหมายคณะครูลงพื้นที่จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดประชุมผู้ปกครองแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สื่อสารกับผู้ปกครองโดยตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันต่างๆ เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนทุก 1 ภาคเรียน ติดตามงานโดยใช้หลักวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ครูทบทวน และนำไปปรับปรุงงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“กำหนดให้ครูจัดทำสารสนเทศกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองและนำข้อมูลมาปรับปรุงดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

การสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ในสถานการณ์ปกติ ผู้บริหารและครูลงพื้นที่จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน ติดต่อผู้ปกครองโดยใช้กลุ่มไลน์เพื่อนำข้อมูลตอบกลับมาสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู ติดตามงานโดยใช้หลักวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ครูทบทวน และนำไปปรับปรุงงาน ให้ครูจัดทำสารสนเทศกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองและนำข้อมูลมาปรับปรุงดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับถัดไป

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า เรื่อง มีการจัดให้มี กิจกรรมเรียนซ่อมเสริม มีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดบทความสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ทุกคน

“ประชุมประจำเดือน ชี้แจงแนวทางการดูแลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่าน ให้ครูประจำวิชาทุกท่านจัดการสอนซ่อมเสริม กรณีนักเรียนมีเวลาเรียนไม่พอ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“ใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ในการรับทราบปัญหาของผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“ทำข้อตกลงในการวัดผลสัมฤทธิ์ โดยให้มีจำนวนนักเรียนที่ติด 0 ร มส ไม่เกินร้อยละที่กำหนดไว้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“มอบหมายกลุ่มบริหารวิชาการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่านหรือต่ำ เพื่อประชุมผู้ปกครอง และนักเรียนถึงแนวทางที่ต้องร่วมกันแก้ปัญหา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“จัดโครงการปรับพฤติกรรม สอนซ่อมเสริม ทิว และค่ายวิชาการ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา
ด้านการเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) เป็นแนวทาง
ในการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมแก้ไขปัญหาที่พบในชั้นเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

การสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารประชุมประจำเดือน ชี้แจงแนวทางการดูแลนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่าน ให้ครูประจำวิชาทุกท่านจัดการสอนซ่อมเสริม กรณีนักเรียนมีเวลาเรียนไม่พอใช้
กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ในการแก้ไขปัญหา ทำข้อตกลงในการ
วัดผลสัมฤทธิ์ จำนวนนักเรียนติด 0 ร มส ไม่เกินร้อยละที่กำหนดไว้ มอบหมายกลุ่มบริหารวิชาการ
รวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่านหรือต่ำเพื่อประชุมผู้ปกครอง และนักเรียน ถึงแนวทางที่
ต้องร่วมกันแก้ปัญหา มีการจัดโครงการปรับพฤติกรรม สอนซ่อมเสริม ทิว และค่ายวิชาการ สำหรับ
นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน

5) ด้านการส่งต่อ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า เรื่อง กรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจ มีการดำเนินการส่ง
ต่อให้ครูแนะแนว มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์
ซึ่งมีรายละเอียดบทความสัมภาษณ์ ดังนี้

ในกรณีที่นักเรียนที่มีปัญหาด้านจิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูทำ
การส่งต่อไปยังครูแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักจิตวิทยา

“กำหนดให้ครูใช้แบบฟอร์มที่งานแนะแนวจัดทำไว้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“เมื่อพบกรณีปัญหาด้านจิตใจ ครูที่ปรึกษาต้องให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียน
ยินยอมรับความช่วยเหลือ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

“ครูที่ปรึกษาต้องใช้หลักจิตวิทยาในการทำให้ผู้เรียนยินยอมเข้ารับความช่วยเหลือ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

“ผู้บริหารติดตามผลการส่งต่อกับครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“กำหนดให้ครูแนะแนวรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

“ใช้ผลการดูแลนักเรียนในด้านการส่งต่อที่มีประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

การสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารกำหนดให้ครูใช้แบบฟอร์มที่งานแนะแนวจัดทำไว้ ครูที่ปรึกษาต้องแจ้งให้นักเรียนทราบ และยินยอมการได้รับความช่วยเหลือ ผู้บริหารติดตามผลการส่งต่อกับครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลการดูแลนักเรียนในด้านการส่งต่อที่มีประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2565 จำนวน 269 คน จากสถานศึกษา 14 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว จำนวน 6 คน เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 53.91 ปริญญาโท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 46.09 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 33.83 และประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 46.47

5.1.2 สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.89) รองลงมาเป็นการส่งเสริม

และพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.46, S.D.=0.87) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} =3.28, S.D.=0.97) และด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =3.21, S.D.=0.78)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.03, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.29, S.D.=1.00) รองลงมา เป็นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} =4.16, S.D.=1.03) ด้านการคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =4.13, S.D.=1.06) และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =4.11, S.D.=0.98)

5.1.3 ผลของการจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า สามารถจัดอันดับความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (0.30) รองลงมา เป็นด้านการคัดกรองนักเรียน (0.29) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (0.24) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (0.20) และด้านการส่งต่อ (0.18) ตามลำดับ

5.1.4 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ เรื่องลำดับตามความต้องการจำเป็น สรุปได้ว่า

5.1.4.1 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อเปิดภาคเรียนผู้บริหารควรจัดประชุมครูและบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำโครงการกิจกรรมที่สนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบ มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ อำนวยความสะดวกให้ครู โดยการจัดทำแบบประเมินในรูปแบบแอปพลิเคชัน ออนไลน์ มีการติดตาม ตรวจสอบ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และประเมินผลการปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับข้อตกลงในการพัฒนางาน

5.1.4.2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายครูแนะแนว และครูผู้รับผิดชอบ ให้คำแนะนำ ครูที่ปรึกษาในการใช้แบบประเมิน จัดให้มีแบบประเมินออนไลน์ ให้ความรู้ครูบรรจุใหม่ โดยใช้เทคนิคการโค้ช ช่วยเหลือครูในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาหนัก ให้ครูส่งผลการคัดกรองและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ทุกภาคเรียน

5.1.4.3 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ในสถานการณ์ปกติ ผู้บริหารและครูลงพื้นที่ จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้เรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดประชุมออนไลน์ผ่าน แอปพลิเคชัน ติดต่อผู้ปกครองโดยใช้กลุ่มไลน์เพื่อนำข้อมูลตอบกลับมาสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู

ติดตามงานโดยใช้หลักวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ครูทบทวนและนำไปปรับปรุงงาน ให้ครูจัดทำสารสนเทศกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง และนำข้อมูลมาปรับปรุงดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับถัดไป

5.1.4.4 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ผู้บริหารประชุมประจำเดือน ชี้แจงแนวทางการดูแลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่าน ให้ครูประจำวิชาทุกท่านจัดการสอนซ่อมเสริม กรณีนักเรียนมีเวลาเรียนไม่พอ ใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ในการแก้ไขปัญหา ทำข้อตกลงในการวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวนนักเรียนติด 0 ร ม ส ไม่เกินร้อยละที่กำหนดไว้ มอบหมายกลุ่มบริหารวิชาการ รวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ผ่านหรือต่ำ เพื่อประชุมผู้ปกครองและนักเรียนถึงแนวทางที่ต้องร่วมกันแก้ปัญหา มีการจัดโครงการปรับพฤติกรรม สอนซ่อมเสริม ทิว และค่ายวิชาการ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน

5.1.4.5 แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งต่อกำหนดให้ครูใช้แบบฟอร์มที่งานแนะแนวจัดทำไว้ ครูที่ปรึกษาต้องแจ้งให้นักเรียนทราบ และยินยอมการได้รับความช่วยเหลือ ผู้บริหารติดตามผลการส่งต่อกับครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลการดูแลนักเรียนในด้านการส่งต่อที่มีประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู

5.2 การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ รุ่งนภา สุขสำแดง (2563) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีการจัดทำและใช้เครื่องมือในการดำเนินงานพอสมควร ครูขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้อำนวยการและเป็นทีมนำ สวีจักขณ์ สายช่วย (2564) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการผู้อำนวยการ (ทีมนำ) มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนและผดุงรักษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาบุคลากร 3) เป็นผู้นำในการฝึกฝน บรูณาการภารกิจโดยรวมของสถานศึกษา 4) ประสานความสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งให้ทีมประสาน ทีมนำและเครือข่ายการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ทั้งด้านผลการเรียน และสภาพจิตใจ ทำให้ครูต้องดำเนินงาน ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และด้านการส่งต่อ มากขึ้น สำหรับด้านการคัดกรองนักเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด หมายถึง ปัจจุบันครูมีการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

5.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา มีสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด สอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ และ อัฐพล อินตะเสนา (2564) ซึ่งศึกษา แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้องการดำเนินการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษแต่ด้อยโอกาส การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาสำหรับ นักเรียนที่เสียโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาในช่วงปีที่ผ่านมา ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 และโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงผันผวน VUCA World ครูจึงมีความประสงค์ที่จะแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน อย่างเร่งด่วน เพื่อชดเชยช่วงเวลาที่ยากลำบากของนักเรียน และเป็นการสนองนโยบาย 9 จุดเน้น สพฐ. ในจุดเน้นที่ 1 เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน

5.2.3 การจัดเรียงความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ภาพรวมมีความจำเป็นทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่าความจำเป็นสูงสุด รองลงมา เป็นด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ตามลำดับ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก (2564) ซึ่งศึกษาพบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) มีลำดับ ความต้องการจำเป็นลำดับที่แรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การรู้จัก ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นขั้นตอนเริ่มต้นในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครู จำเป็นต้องปฏิบัติ เพื่อเก็บข้อมูลให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะในช่วงการเปิดภาคเรียนที่ 1 ซึ่งมีทั้งนักเรียนที่ เข้าเรียนใหม่ และนักเรียนเก่าที่เลื่อนชั้น ซึ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เครื่องมือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบเยี่ยมบ้าน

นักเรียน ระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองของนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ครูเก็บบันทึกข้อมูลของผู้เรียนได้อย่างละเอียด รอบด้าน ใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนานักเรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ด้วยสภาพสังคมวัฒนธรรมของจังหวัดสระแก้ว ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ลาว, ไทญ้อ, จีน, เวียดนาม และกัมพูชา มีประวัติการอพยพย้ายถิ่นจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เข้ามาตั้งรกรากในจังหวัดสระแก้ว เพื่อจับจองพื้นที่ทำกินสำหรับเกษตรกร มีการติดต่อค้าขาย และใช้แรงงานของชาวกัมพูชา ดังนั้น จึงอาจเชื่อได้ว่าจังหวัดสระแก้วประกอบไปด้วย ประชากรที่มีภาษา ความเชื่อ จารีตประเพณีที่ส่งให้มีความแตกต่างระหว่างบุคคลค่อนข้างมาก การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลจึงมีความจำเป็นมากที่สุด ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้ระบุว่า ด้วยความหลากหลายของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกันผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนารองรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระแก้ว มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดประชุมครูและบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำโครงการ กิจกรรมที่สนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบ มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ เพื่อให้มีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพบุลย์ เต็นสว่าง และคณะ (2564) ได้ให้แนวทาง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ ครูมีเครื่องมือหลากหลายประเภทที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมอบหมายครูแนะแนว และครูผู้รับผิดชอบ ให้คำแนะนำครูที่ปรึกษาในการใช้แบบประเมิน จัดให้มีแบบประเมินออนไลน์ ให้ความรู้ครูบรรจุใหม่โดยใช้เทคนิคการโค้ช ช่วยเหลือครูในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาหนัก ให้ครูส่งผลการคัดกรองและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ทุกภาคเรียน และ 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ในสถานการณ์ปกติ ผู้บริหารและครูลงพื้นที่ จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้เรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน ติดต่อผู้ปกครองโดยใช้กลุ่มไลน์เพื่อนำข้อมูลตอบกลับมาสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู ติดตามงานโดยใช้หลักวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ครูทบทวนและนำไปปรับปรุงงาน ให้ครูจัดทำ

สารสนเทศกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง และนำข้อมูลมาปรับปรุงดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับถัดไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ดังต่อไปนี้

1) สภาพปัจจุบันของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสระแก้ว ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการดำเนินงานในด้านดังกล่าว โดยมอบหมายครูแนะแนวและครูผู้รับผิดชอบให้คำแนะนำครูที่ปรึกษาในการใช้แบบประเมิน จัดให้มีแบบประเมินออนไลน์ ให้ความรู้ครูบรรณารักษ์ใหม่โดยใช้เทคนิคการโค้ช ช่วยเหลือครูในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาหนัก ให้ครูส่งผลการคัดกรองและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ทุกภาคเรียน

2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว จึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อเปิดภาคเรียน ผู้บริหารต้องจัดประชุมครูและบุคลากร เพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำโครงการ กิจกรรมที่สนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบ มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการ ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ อำนวยความสะดวกให้ครู โดยการจัดทำแบบประเมินในรูปแบบแอปพลิเคชัน ออนไลน์ มีการติดตามตรวจสอบ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และประเมินผลการปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับข้อตกลงในการพัฒนางาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น หน่วยงานอื่นหรือในต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน และผู้บริหารมากขึ้น

2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เพราะเป็นด้านที่มีความต้องการสูงสุด นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรดา มะลิลา และคณะ. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (รายงานวิจัย). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ยูเรนัส.
- _____. (2546). การศึกษาปัญหาและความต้องการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการประกันคุณภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- _____. (2553). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2564). ตรีบุษ เทียนทอง แกลง 12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th>. เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2564.
- _____. (2565). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th>. เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2565.
- กิตติภาพ เกาแก้ว. (2547). การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ชุติมา ถาวรแก้ว. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐธัญย์ รุ่งกลิ่นขจรกุล. (2559) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์).
- ณัฐนียา ห่องกระจก. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจร คุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด พระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- ณัฐพัชร์ ทะไร และ ศักดิ์ททธี ศีลาลาย. (2564) การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองกลาง (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- ณรงค์ชัย साโพรวัลย์. (2546). การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน มหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- นันทรัตน์ เกื้อหนุน. (2553). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี).
- นัญพันธ์ ดิษเจริญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. *Journal of Modern Learning Development*.
- นิษากรณีย์ เหล่าเขตกิจ. (2560). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน บ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- ปิยะพร ป้อมเกษตร. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อ เสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. (ดุสิตปริญญาโทดุสิตบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ประภาวรินทร์ วิเชียรสรรค์ และคณะ. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษา
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
ไพบุลย์ เต๋นสว่าง และคณะ. (2564). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความ
คิดเห็นของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี (รายงาน
วิจัย). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาชานอก. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม
ศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานวิจัย).
(การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- เรืองยศ อุตระศาสตร์. (2546). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น).
- ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ และ อัฐพล อินตะเสนา. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสาร
สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วนิดา ชนินทุทรวงศ์. (2544). คู่มือที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

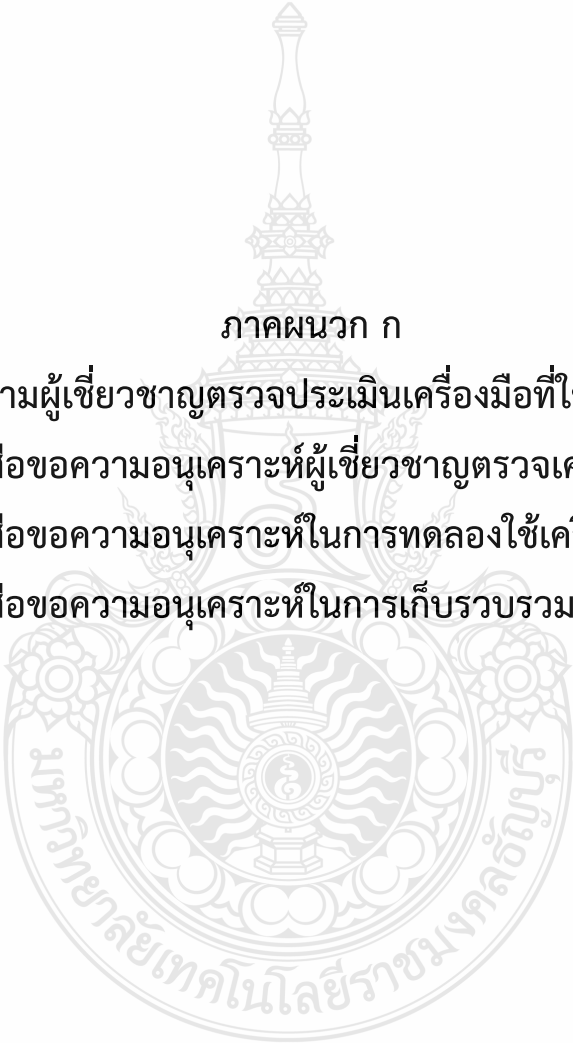
- วิไล รัตนทิพย์ และ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2562). กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาราชมนตรี.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ศิวา ขุนชำนาญ และ จรัส อติวิทยากรณ์. (2564). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- สายสมร ยุวนิมิ. (2545). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : แนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้ของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. (2565). คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานผลการศึกษาระยะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์ บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน ปี 2552 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิจักขณ์ สายช่วย. (2564). คู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. [ม.ป.ท.].
- สุธิดา ภัคดีบุญ. (2548). การวิจัยพหุเทศกรณีศึกษาของระบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อัจฉรา สอนโว. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- Jackson, S. M. (2003). The effects of a cognitive-behavioral group counseling intervention that emphasizes self-management techniques on the classroom behavior and self-efficacy of middle school students. Available from: <http://190.246.23.12/dao/detail.nsp>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research actives. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-608.
- Kosse, Stacy. (2007). Integrity of SAT Interventions: Relationship of Components to Student Outcomes. (Dissertation Abstracts International. 67(7) : [n.p.]. Available from: <http://digitalcommons.unl.edu/dissertations/AAI3223067>
- Williams, Francis M., Jr. (2008). Student Assistance Programs (SAP): An Organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy Youth. (Dissertation Abstracts International. 68(8)).

ภาคผนวก

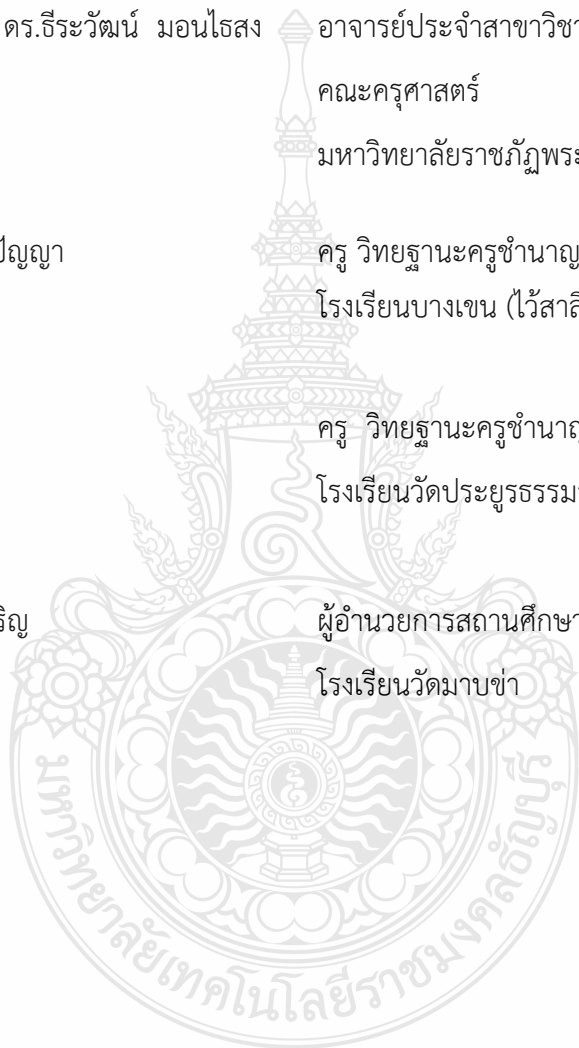

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโสม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. ดร.อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไว้อาลัยอนุสรณ์)
4. ดร.วิษณุ เปี้ยวนิม ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดประยูรธรรมาราม
5. นายณัฐพันธ์ ดิศเจริญ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนวัดมาบค่า

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๑๘

คณะกรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๓๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจใสสง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พินลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวอมรรัตน์ ใจใสสง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๑๘.๒

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรส

เนื่องด้วย นางสาวมรรตน์ ใจโรส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวมรรตน์ ใจโรส เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๒/๐๗๑๘.๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๔ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ดร.วิษณุ เปรี้ยวนัม

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจใส่อง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พินลพพรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวอมรรัตน์ ใจใส่อง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๑๘.๔

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ดร.อธิศุล สิ้นธนาปัญญา

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจใสลง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวอมรรัตน์ ใจใสลง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๘๔๙.๒

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจโรสง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณีนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอมรรัตน์ ใจโรสง เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม จากครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะติดต่อกำหนดวันและเวลาเพื่อเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมพล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๕๑.๒

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

วพ/ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังหลังวิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจใส่ง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอมรรัตน์ ใจใส่ง เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม จากครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะติดต่อกำหนดวันและเวลาเพื่อเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๓๕๑.๒

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๓๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังโพธิ์วิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจไธสง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขออนุญาตจากท่านให้ นางสาวอมรรัตน์ ใจไธสง เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม จากครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะติดต่อกำหนดวันและเวลาเพื่อเข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยด้วยตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๕๐.๒

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลในการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ ใจโธสง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอมรรัตน์ ใจโธสง เข้าทำการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม จากครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะติดต่อกำหนดวันและเวลาเพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗๕๐๔๙

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5) การส่งต่อ จำนวน 30 ข้อ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถามตามความจริง เพราะคำตอบของท่านมีคุณค่าต่อวิทยานิพนธ์นี้อย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานและสถานภาพทางราชการของท่าน ผลการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอมรรัตน์ ใจใสสง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1

แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริง

1) ระดับการศึกษา

- () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- () ปริญญาโท
- () ปริญญาเอก

2) ประสบการณ์ทำงาน

- () ต่ำกว่า 5 ปี
- () 5-10 ปี
- () 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขอโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5) การส่งต่อ มีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความจริงมากที่สุด ซึ่งแต่ละ
ช่องมีความหมาย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ สภาพปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการจัดทำระเบียบสะสม ของนักเรียนเป็นรายบุคคล				✓		✓				

จากตัวอย่างข้างบนนี้ แสดงว่า

ข้อ 0 มีการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพปัจจุบัน มีการจัดทำ
ระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับ น้อย สภาพที่พึงประสงค์ มีการจัดทำระเบียบ
สะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความจริงมากที่สุด

ข้อ ที่	การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ สภาพปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล											
1	มีการใช้ระเบียบสะสมของนักเรียน เป็นรายบุคคล										
2	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรม เด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล										
3	มีการใช้ทำแฟ้มสะสมผลงานของ นักเรียนเป็นรายบุคคล										
4	มีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นรายบุคคล										
5	มีการใช้ทำแบบบันทึกการตรวจ สุขภาพด้วยตนเองเป็นรายบุคคล										
6	มีการใช้แบบประเมินความฉลาด ทางอารมณ์ (EQ)										
การคัดกรองนักเรียน											
7	มีการใช้ระเบียบสะสมเป็นแหล่ง ข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน										
8	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรม เด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัด กรองนักเรียน										
9	มีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียน แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน										
10	มีการใช้แบบบันทึกการตรวจ สุขภาพด้วยตนเองแหล่งข้อมูล ในการคัดกรองนักเรียน										

ข้อ ที่	การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ สภาพปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การคัดกรองนักเรียน (ต่อ)											
11	มีการใช้แบบประเมินความฉลาด ทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูล ในการคัดกรองนักเรียน										
การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน											
12	มีแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม										
13	มีแนวทางการจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน										
14	มีแบบบันทึกและสรุปผลจัด กิจกรรมโฮมรูม										
15	มีแบบบันทึกและสรุปผลจัด กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน										
16	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถพิเศษ										
การป้องกันและแก้ไขปัญหา											
17	มีการจัดบริการให้คำปรึกษา เบื้องต้น										
18	มีการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วย เพื่อน เพื่อนนักเรียนที่ปรึกษา (YC)										
19	มีการจัดให้มีกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม										
20	มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และ ต่อต้านยาเสพติด										
21	มีการจัดโครงการส่งเสริม ประชาธิปไตย										
22	มีการติดตามช่วยเหลือดูแล นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมี ปัญหา										

ข้อ ที่	การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ สภาพปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา (ต่อ)											
23	มีการดำเนินการให้มีความร่วมมือ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา										
การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา (ต่อ)											
24	มีการสรุปข้อมูลส่วนตัวของ นักเรียนเป็นรายบุคคล										
25	กรณีนักเรียนปัญหาด้านสุขภาพ ร่างกาย มีการดำเนินการส่งต่อ ให้ครูพยาบาล										
26	กรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจ มีการดำเนินการส่งต่อให้ครู แนะแนว										
27	กรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้าน พฤติกรรม มีการดำเนินการส่งต่อ ให้ครูผู้เชี่ยวชาญ										
28	กรณีนักเรียน มีปัญหาด้านจิตใจที่ ซับซ้อน มีการดำเนินการส่งต่อให้ ผู้มีความรู้เฉพาะทางบำบัดรักษา ทางจิต										
29	มีการดำเนินการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา										

ข้อ ที่	การดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ สภาพปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
^ d d / 4 (ต่อ)											
30	มีการติดตามนักเรียน ที่ถูกส่งต่อ ภายนอกทุกกรณีและรายงานผล ให้ผู้ปกครองทราบ										

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม

นางสาวมรรรัตน์ ใจโธสง

โทร.065-684-0715

แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสระแก้ว

แนวทางในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ประเด็น ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เพื่อเตรียมความพร้อมในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การคัดกรองนักเรียน

ประเด็น ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ประเด็น ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูจัดทำแบบบันทึกและสรุปผลการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้อย่างครบถ้วน สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การป้องกันและแก้ไขปัญหา

ประเด็น ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ทุกคน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การส่งต่อ

ประเด็น ในกรณีที่นักเรียนที่มีปัญหาด้านจิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ครู
ทำการส่งต่อไปยังครูแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักจิตวิทยา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
3	ระดับการศึกษา () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า () ปริญญาโท () ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ทำงาน () ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี () มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
สระแก้ว ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1	มีการจัดทำระเบียนสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	มีการจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	มีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	มีการจัดทำแบบเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	มีการจัดทำแบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	มีการจัดทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) รายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน								
7	มีการใช้ระเบียนสะสมเป็นแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	มีการใช้แบบเยี่ยมบ้านนักเรียนแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน							
10	มีการใช้แบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองเป็นแหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

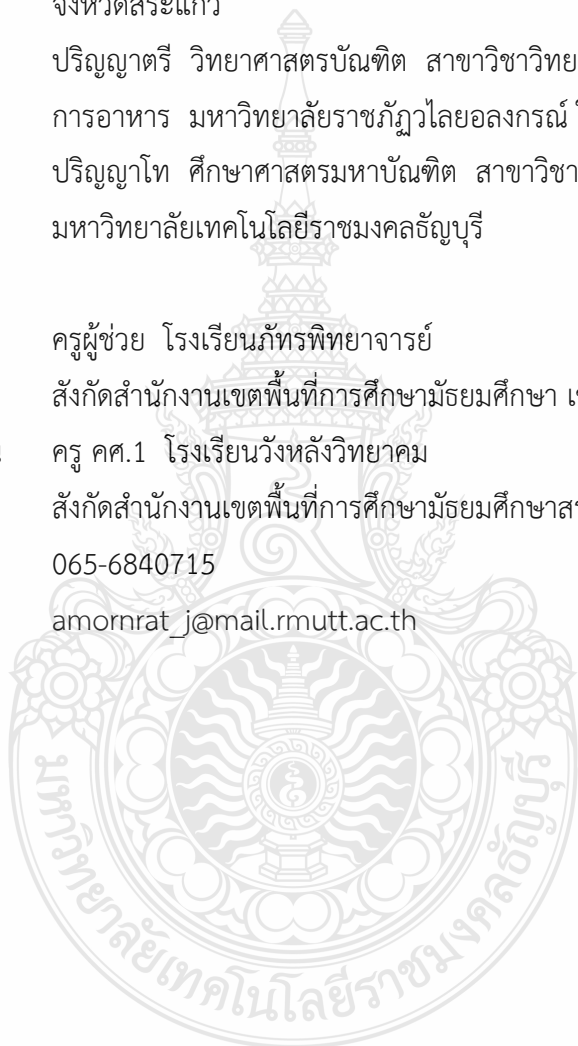
ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5		
11	มีการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แหล่งข้อมูลในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน								
12	มีแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	มีแนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	มีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมโฮมรูม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	มีแบบบันทึกและสรุปผลจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การป้องกันและแก้ไขปัญหา								
17	มีบริการให้คำปรึกษาเบื้องต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	มีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนนักเรียน ที่ปรึกษา (YC)	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	จัดให้มีการเรียนซ่อมเสริม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และต่อต้านยาเสพติด	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	มีโครงการด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	มีการติดตามช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	มีการดำเนินการให้มีความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การส่งต่อ								
24	มีการสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	กรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูพยาบาล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	กรณีนักเรียนมีปัญหาด้านจิตใจ มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูแนะแนว	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	กรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีการดำเนินการส่งต่อให้ครูผู้เชี่ยวชาญดูแล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5		
การส่งต่อ (ต่อ)								
28	กรณีนักเรียน มีปัญหาด้านจิตใจที่ซับซ้อน มีการดำเนินการส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทาง บำบัดรักษาทางจิต	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	มีการดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	มีการติดตามนักเรียน ที่ถูกส่งต่อภายนอกทุกกรณี และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวอมรรัตน์ ใจใสสง
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 11 เมษายน 2526
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 473 หมู่ 9 ตำบลหนองหว้า อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
การศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ.2557 - 2559	ครูผู้ช่วย โรงเรียนภัทรพิทยาคารย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
พ.ศ.2559 - ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนวังหลังวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว
โทรศัพท์	065-6840715
อีเมล	amornrat_j@mail.rmutt.ac.th

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่เกิดจากการค้นคว้าและวิจัย ขณะที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังนั้น งานวิจัยในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และข้อความต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีการคัดลอกหรือนำงานวิจัยของผู้อื่นมานำเสนอในชื่อของข้าพเจ้า

This thesis consists of research materials conducted at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi and hence the copyright owner. I hereby certify that the thesis does not contain any forms of plagiarism.

(..นางสาวอมรรัตน์ ใจไธสง..)

COPYRIGHT © 2022
FACULTY OF TECHNICAL EDUCATIONAL
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2565
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี